Alexandru Mareş

CUVINTE-FANTOMĂ ÎN EDIȚIILE UNOR TEXTE ROMÂNEŞTI VECHI

Prezentăm câteva cuvinte obscure sau, cum mai sunt denumite de filologi, cuvinte-fantomă[1], înregistrate în ediţiile unor texte româneşti din secolele al XVI-lea – al XVIII-lea. În rândul acestora am inclus şi unele cuvinte cunoscute, lipsite însă de un suport real în textele în care au fost atestate, întrucât sunt rezultatul unor lecţiuni greşite.

blăguit

Cuvântul a fost atestat în *Codicele Bratul* (*Fapte*, XI, v. 15: „şi văzuiu întru *blăguit* vedeare deştingându un vasu ca o pânză mare”)[2]. În timp ce Alexandru Gafton îl consideră „creat pe baza unui radical slav” şi redând v. sl. ibctp´]w „ecstaseos”[3], C. Dimitriu îi atribuie sensul „naufragiu” şi-l trece în rândul cuvintelor cu etimologie necunoscută[4]. Dreptatea este, parţial, de partea lui Alexandru Gafton, *întru blăguit* având corespondent în versiunea slavonă e´ ibctp[e]Ïi „în extaz” (BAR, CRV 7, f. 27^{r}/2). Grafia Q[wVvic´[5] se alătură altor cuvinte din textul manuscris în care grupul *ăl* / *îl* este notat, potrivit regulilor scrierii chirilice slavone, prin [w sau [´: Zr´cv[Pru^{t} (p. 210/4–5), debwer´¦i^{s} (p. 268/13), gr´sÏp (p. 442/8), er´s^^{ti} (p. 40/14), er´sdsh (p. 7/14) etc. Această grafie trebuia reprodusă *bălguit* sau *bâlguit*, întrucât reproduce o variantă a lui *bâiguit*, care cunoaşte şi sensul „extaz”[6]. În privinţa formei cu *l* în loc de *i*, menţionăm că în Transilvania şi Banat *bâigui* şi *bâiguit* prezintă variantele *bulgui* şi *bulguit*[7]. Prin urmare, *bălguit*/*bâlguit* conservă faza de evoluţie care a premers apariţiei fonetismului *bulguit*.

[1] G. Merk, *Mots fantômes ou obscurs. Datations douteuses*, în „Revue de linguistique romane”, Tome 44, 1980, p. 266–303, idem, *A propos des «mots fantômes»*, în „Revue de linguistique romane”, Tome 45, 1981, p. 465–466.

[2] *Codicele Bratul*. Ediţie îngrijită de Alexandru Gafton. Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, Iaşi, 2003, p. 118.

[3] Alexandru Gafton, *Evoluţia limbii române prin traduceri biblice din secolul al XVI-lea*. Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, Iaşi, 2001, p. 210.

[4] C. Dimitriu, *Codicele popii Bratul (1559–1560)*. Grafie şi fonetică, morfologia şi vocabularul, textul facsimilat, indice de cuvinte şi forme româneşti, Casa Editorială Demiurg, Iaşi, 2005, p. 118.

[5] *Ibidem*, p. 118/12.

[6] DA, s.v. *buiguit*; cf. şi s.v. *buiguire*.

[7] Da, s.v.*buigui, buiguit.*

BDD-A26956 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:01:27 UTC)

caiu

Cuvântul a fost întâlnit în ediția *Pânii pruncilor* (Bălgrad, 1702): „În ce feliu de puteare au fost cineşu cineş în vârsta cea mai bună *caiu* de mijloc”[8]. *Caiu* reprezintă o lecțiune greşită, în textul tipărit figurând grafia ZP]‰ (BAR, CRV 133, f. 32^{v}/3), care trebuia reprodusă *can* (variantă a adv. *cam*)[9].

cazac

În traducerea *Vieții lui Petru cel Mare* datorată lui Matei Fărcăşanu, pe care au editat-o Eugenia Dima şi Gabriela E. Dima, înregistrăm cuvântul în următorul pasaj: „Acesta au pornit războiu împotriva tătarilor şi în doao războaie le-au luat întreaga împărăția *cazacului*”[10]. În schimb, în ms. rom. 2353 (BAR), ales ca text de bază, pasajul precitat se încheie cu grafia ZPiP]v[vi (f. 145^{v}/20–21), fiind vorba, prin urmare, de *împărăția Cazanului*.

conre

Cuvântul, asupra căruia editorul atrage atenția că reprezintă o greşeală, neexplicată însă, apare în ediția *Parimiarului* din 1613 într-un pasaj din *Facere*, XXII, v. 13: „şi văzu adecă un be(r)beače încu(r)catw de *conre* (sic!) în nişte lobo(d)[i]”[11]. Lecțiunea editorului (*conre*) este inexactă, în manuscris întâlnind grafia Z^P]re (f. 41^{v}/4)[12], care conține o greşeală de copist: intervertirea slovelor r şi]. Se impunea, aşadar, restabilirea formei corecte: *coarne*. De altfel, aceasta apare în alt loc din text (f. 65^{v}/15–16), unde se reia acelaşi pasaj: „şi văzu adecă 1 berbiače încurca(t) de *coarne* în nişte loobodă”[13].

cu mur

Acest grup de cuvinte apare într-un pasaj din *Apostolul* coresian (*Fapte*, XVII, v. 23) reprodus de Alexandru Gafton în ediția *Codicelui Bratul*: „îmblai amu şi căutai dumnezeii voştri şi *cu mur* ce spri-nsul era scris: Neştiutul dumnezeu”[14]; cf. în versiunea slavonă a *Apostolului* tipărit de Dimitrie Liubavici în 1547: pr^g^dp Q^ <i> b´V[pdPt QVl eP¦p. ^Qrhc^g´ i grPm´]P]emye Qh]PpibP]^:

[8] *Pânea pruncilor sau Învățătura credinții creştineşti strânsă în mică şumă*, Ediție îngrijită de Florina Ilis. Studiu istoric de Ovidiu Ghita. Studiu filologic de Florina Ilis, Argonaut, <Cluj-Napoca>, 2008, p. 30. În pasajul de mai sus, cuvântul *cineşu* a fost reprodus de două ori. Pentru acest tip de greşeală, care dovedeşte necunoaşterea rolului jucat de „custode” sau „reclamă”, vezi Emanuela Timotin, *Considerații despre lexicul tipăriturii* ***Pânea pruncilor*** *şi neîmplinirile unei ediții recente*, în „Limba română”, LXI, 2012, nr. 2, p. 231–232.

[9] Vezi, în privința formei, Şt. Paşca, *„Pânea pruncilor” (Bălgrad, 1702)*, în „Dacoromania”, volumul X, Partea II, 1943, p. 321.

[10] Eugenia Dima, Gabriela E. Dima, ***Vita di Pietro*** *de Antonio Catiforo şi versiunile româneşti din secolul al XVIII-lea*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iaşi, 2013, p. 83–84.

[11] Vasile Oltean, *Primul Parimiar românesc*, vol. I, Edict, Iaşi, 2005, p. 149.

[12] *Ibidem*, vol. II, p. 244.

[13] *Ibidem*, vol. I, p. 196.

[14] *Codicele Bratul* (ed. Al. Gafton), p. 187.

BDD-A26956 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:01:27 UTC)

]ed^ehd|mP QVP (BAR CRV 7, f. 43r/7–10) „pentru că umblând şi privind dumnezeii voştri, am aflat şi un altar, pe care era scris: Necunoscutului dumnezeu”. Din confruntarea celor două versiuni rezultă că, în versiunea românească, lipseşte transpunerea formei verbale ^Qrhc^g´, sintagma *cu mur* corespunzând sl. grPm´ „altar, jertfelnic”. Dacă ne adresăm *Apostolului* coresian, constatăm că în textul tipărit nu apare grafia Zvmvr´, care justifică lecțiunea *cu mur*, ci grafia Zv mMr´[15]. Aceasta din urmă trebuia reprodusă *cumir*; cf. sl. Zdmir´ „idol”[16]. De remarcat că în pasajul corespunzător din *Codicele Bratul* lui *cumir* din versiunea coresiană îi corespunde termenul *bolovan*[17] prezentând acelaşi sens „idol”[18].

efiviți

Întâlnim cuvântul în ediția *Vieții lui Petru cel Mare* tradusă de Matei Fărcăşanu: „au vrut să îmbogățească pe leşi, despuind muscalii şi, ca să fie plăcut sfetnicilor lui, *efiviților*, au călcat toate învățăturile şi aşăzământurile Besericii Răsăritului”[19]. Cum editoarele alătură traducerii româneşti textul italian al lui Antonio Catiforo, autorul scrierii, putem constata că enigmaticului cuvânt *efiviților* îi corespunde it. *Gesuiti* „iezuiți”. Numai că ms. rom. 2353 (BAR) prezintă în pasajul de mai sus grafia eyveici[|ᵀ (f. 151v/12), a cărei reproducere exactă impunea lecțiunea *iejuviților*; cf. în acelaşi text: „părintele Posevil, prea lăudatul teolog al soborului *iejuviților*”[20].

Gazăt

Sub această formă, toponimul *Gaza* a fost înregistrat în *Codicele Bratul* (*Fapte*, VIII, v. 28): „Scoală şi pasă spre Amiazăzi, spre calea ce deştinge de la Ierusalim întru *Gazăt*, acela iaste pustine!”[21]. După Alexandru Gafton, *Gazăt* este „scris întocmai ca în versiunea slavă, ceea ce ar putea indica necunoaşterea acestui nume de către traducător sau de către copist”[22]. Constatarea sa nu se confirmă dacă ne raportăm la versiunea slavonă a *Apostolului* (BAR, CRV 7, f. 18v: e´bcP]i i idi]P p^[dd]e*]P ptc´b´ g|dhfÏi ꙮ~rᵗ[mP e´ VPit*c´ ebc´ pdbc´ „Scoală şi mergi spre miazăzi, pe drumul care coboară de la Ierusalim în Gaza, acela este

[15] *Texte de limbă din secolul XVI* reproduse în facsimile îngrijite de I. Bianu. IV *Lucrul apostolesc – Apostolul – tipărit de diaconul Coresi în Braşov la anul 1563*, Tiparul „Cultura națională”, Bucureşti, 1930, p. 82/7.

[16] Franck von Miklosich, *Lexikon palaeoslovenico-graeco-latinum*, Wien, 1861–1865, s.v. Zdmirw.

[17] *Codicele Bratul* (ed. Al. Gafton), p. 187.

[18] Ovide Densusianu, *Histoire de la langue roumaine*, Tome II, Paris, Librairie Ernest Leroux, 1938, p. 424.

[19] Eugenia Dima, Gabriela E. Dima, *op. cit.*, p. 93.

[20] *Ibidem*, p. 81.

[21] *Codicele Bratul* (ed. Al. Gafton), p. 88.

[22] Alexandru Gafton, *op. cit.*, p. 232.

BDD-A26956 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:01:27 UTC)

pustiu"), unde toponimul VPiP apare cu desinența t cerută de acuzativ. Apariția formei VPitc´ se datorează în mod indiscutabil unui copist intermediar al versiunii bilingve, care nu cunoştea slavona. Constatând că în pasajul slavon corespunzător celui românesc substantivul VPit şi pron. dem. c´ „acela" erau scrise nespațiat (*scriptio continua*), copistul le-a considerat un singur cuvânt şi, în consecință, a înlocuit în traducerea românească forma corectă VPiP cu hibridul VPitc´+

împărțarea

Desemnează în *Pânea pruncilor* un păcat născut din mânie: „Î<ntrebare>: Mai spune şi mai multe păcate care de la ia să nasc. R<ăspuns>: Urăciunia, lăudarea, *împărțarea*, sfada, răutatea, gâlceava"[23]. Şi de data aceasta avem a face cu un cuvânt-fantomă, lecțiunea corectă fiind *înălțarea*; cf. în textul tipărit o]wŤcPrh (BAR, CRV 133, f. 125^{r}/3). Fiind vorba de desemnarea unui păcat, sensul cuvântului este „trufie, mândrie".

înfricoşat

Cuvântul ne-a atras atenția, fiind notat în ediția unui text ardelenesc *Rânduiala diaconstvelor* (Bălgrad, 1687), unde ne-am fi aşteptat să întâlnim cuvântul *înfricat*: „răspunsul cel bun la *înfricoşatul* giudeț a lui Hristos, la Domnul să cearem"[24]. Adresându-ne textului tipărit, în pasajul amintit întâlnim, într-adevăr, grafia oUriZPcv[´ (f. 15^{r}/11)[25].

lamurie

Înregistrat în ediția *Parimiarului* din 1613, cuvântul reprezintă a glosă marginală a copistului: „Aruncă-i pre ei în vistiiari [în *lamurie*] şi caută lămuriți sâ(n)tw"[26]. În legătură cu această glosă avem de făcut trei precizări: 1) pasajul respectiv, preluat din *Zaharia*, XI, v. 13, se referă la aruncarea a treizeci de arginți în vistierie; 2) forma corectă a cuvântului este *lămurit* sau *lămurită* (vezi în manuscris, f. 54^{r}/17[27], grafia [wmvric, a cărui ultimă literă, cea de după c, nu se mai distinge); 3) sensul cuvântului este „cuptor "; cf. în textul *Bibliei* slavone tipărite la Ostrog în 1581 cuvântul V^r]i[w (BAR, CR III 163399, f. 177^{v}/1), al cărui sens este „cuptor, topitorie"[28].

lipuse

Cuvântul este atestat în ediția amintită a *Pânii pruncilor*: „Poate fi dară în Dumnedzău vro *lipuse* că pre unii Dumnedzău nu-i duce în viiața de vecie?"[29].

[23] *Pânea pruncilor* (ed. Florina Ilis), p. 19.
[24] Dumitru A. Vanca, *Rânduiala diaconstvelor, liturghia românilor ardeleni în sec. al XVII-lea*, Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 147.
[25] *Ibidem*, p. 146.
[26] Vasile Oltean, *op. cit.*, vol. I, p. 176.
[27] *Ibidem*, vol. II, p. 269.
[28] Fr. Miklosich, *op. cit.*, s.v. Vrw]i[^.
[29] *Pânea pruncilor* (ed. Florina Ilis), p. 31.

BDD-A26956 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:01:27 UTC)

Complexul sonor al cuvântului nu este confirmat de grafia corespunzătoare din textul tipărit: [ip%be (BAR, CRV 133, f. 33^{v}/16). Aceasta trebuia reprodusă *lipsă*, e în loc de w, fiind evident o greşeală intervenită la tipar. Lecţiunea *lipuse* şi-a datorat existenţa necunoaşterii rostului paiericului (de a închide silaba terminată în consoană) şi confundării acestuia (%) cu v, eroare constatată şi în alte locuri din ediţie: qerur% (f. 43^{r}/16) reprodus *ceriuru*[30], di]%ct (f. 9^{r}/1, 53^{v}/14) reprodus *dinutâi*[31], ^[%cPru[vi (f. 92^{r}/13–14) reprodus *olutariului*[32], p[Pc%]iqi (f. 49^{r}/5) reprodus *platunici*[33] etc.

măşcasa

Cuvântul se întâlneşte în aceeaşi ediţie a *Parimiarului*: „şi se sculă demineaţa Avraa(m) şi-(şi) înşălă (sic! = înşăuă) *măşcasa* sa”[34]. Potrivit editorului, *măşcasa* înseamnă „asin, măgar”[35]. Atât forma cuvântului, cât şi explicarea sa sunt greşite. În realitate avem a face cu cuvântul *mâşcă* „catârcă” (f. 65^{r}/26)[36]; cf. în manuscris segmentul grafic mw¦ZP bP bP (ultimul şters cu două linii orizontale). Prin urmare finalul pasajului trebuia reprodus *mâşcă sa.*

muâncărea

Acest cuvânt apare înregistrat într-un pasaj (*Pildele lui Solomon*, XI, v. 21) aparţinând ediţiei *Parimiarului* îngrijite de Vasile Oltean: „Mână în mână, cine va pune cu ne(d)ireptw nu va fi fără de *muâncărea*”[37]. Şi de această dată ne confruntăm cu o lecţiune eronată, cea corectă fiind: *muncă rea*; vezi în manuscris secvenţa grafică mvoZwrh (f. 34^{r}/9)[38], reprodusă în *scriptio continua.*

nodinii

Neatestat în dicţionarele limbii române, cuvântul a fost înregistrat în ediţia *Pânii pruncilor*: „Î<ntrebare>: Ce este fala? R<ăspuns>: Deasupra *nodinii* afară din rând preste fire pohtă”[39]. Existenţa reală a cuvântului nu este sigură, slova iniţială fiind defectuos imprimată şi neoferindu-ne, prin urmare, certitudinea că este într-adevăr] (vezi BAR, CRV 133, f. 107^{v}/10). Dacă slova respectivă ar fi p, interpretare de asemenea posibilă, lecţiuna rezultată, *podinii* şi-ar găsi o justificare în cuprinsul mesajului transmis de pasajul precitat, *deasupra podinii* putând însemna „deasupra tavanului” sau, eventual, „deasupra podinii stogului”[40]. Fala, fiind

[30] *Ibidem*, p. 40.
[31] *Ibidem*, p. 10, 49.
[32] *Ibidem*, p. 85.
[33] *Ibidem*, p. 45.
[34] Vasile Oltean, *op. cit.*, vol. I, p. 196.
[35] *Ibidem*, nota 1.
[36] *Ibidem*, vol. II, p. 290.
[37] *Ibidem*, vol. I, p. 134.
[38] *Ibidem*, vol. II, p. 229.
[39] *Pânea pruncilor* (ed. Florina Ilis), p. 99.
[40] Pentru sensurile respective, vezi DLR, s.v. *podină.*

BDD-A26956 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:01:27 UTC)

definită ca „preste fire pohtă”, deci ca o dorință exagerată, ea depăşeşte în mod neobişnuit („afară din rând”) statura celui care o cultivă; cf. îndemnul adresat omului mândru în *Leastvița* lui Ioan Sinaitul: „Nu fii mândru cu capul pre sus”[41].

părinții

Cuvântul a fost notat fără nicio justificare într-un citat din ediția *Rânduielii diaconstvelor*: „Să pomenim pre cei răposați, *părinții* cei pravoslavnici”[42]. În textul tipărit, cuvântului respectiv îi corespunde grafia opwrPcÏA (f. 17^{v}/18)[43].

rimia

Cuvântul a fost înregistrat în ediția *Pânii pruncilor*: „Î<ntrebare>: Dinu ce fealiu de păcate să izvorăscu acum mai aproape ereticiunile? R<ăspuns>: Dinu fala şi *rimia* trupului de la Luter, şi de la Calvin”[44]. Un astfel de cuvânt nu a fost atestat până în prezent. Nici nu avea cum, întrucât el reprezintă o lecțiune greşită a grafiei rim]P (BAR, CRV 133, f. 4^{r}/17), care reproduce forma dialectală *rimna*, aici cu sensul „dorință, poftă”, a lui *râvnă*. Referindu-se la această formă, Şt. Paşca preciza că ea îmbină rostirea moale a lui *r* cu trecerea grupului consonantic *vn* la *mn*[45].

Troicnic

Ediția *Rânduielii diaconstvelor* conține acest cuvânt: „Această molitvă să zice dumineca după Canonul *Troicnicului*”[46]. Editorul textului, Dumitru A. Vanca, explică sintagma *Canonul Troicnicului* prin „Canoanele Treimice”[47]. Mai indicat ar fi fost „Canonul Sfintei Treimi”. *Troicnic* reprezintă însă o grafie greşită, grafia din text fiind cr^q]iZv[vA (f. 16^{r}/13)[48], care trebuia reprodusă *Troicinicului*. Neînregistrat de dicționarele limbii române, cuvântul apare cu aceeaşi semnificație în manuscrisul copiat de popa Giurgiu din Lunca Sprie, jud. Bihor (1673–1705): „Troicinicul carele l-au făcut Mitrofan” (BAR, ms. rom. 4642, f. 171^{r}); cf. „Canonul Sf. Troițe, carele l-au făcut Mitrofan” (BAR, ms. rom. 3962, f. 11^{r})[49].

țolți

Cuvântul a fost înregistrat în ediția *Pânii pruncilor:* „că trupul lui l-au învălit în *țolți* curat înfrumusețindu-l”[50]. Lecțiunea *țolți* este greşită, în textul tipărit

[41] *Crestomația limbii române vechi*. Volumul I (1521–1639), Ediția a II-a revăzută şi adăugită de Liliana Agache, Alexandru Mareş, Cristinel Sava, Maria Stanciu-Istrate şi Emanuela Timotin. Coordonator Alexandru Mareş, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2016, p. 171.

[42] Dumitru A. Vanca, *op. cit.*, p. 157.

[43] *Ibidem*, p. 156.

[44] *Pânea pruncilor* (ed. Florina Ilis), p. 6.

[45] Şt. Paşca, *op. cit.*, p. 320.

[46] Dumitru A. Vanca, *op. cit.*, p. 151.

[47] *Ibidem*, nota 4.

[48] *Ibidem*, p. 150.

[49] Gabriel Ştrempel, *Catalogul manuscriselor româneşti*, III, Editura Ştiințifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1987, p. 287.

[50] *Pânea pruncilor* (ed. Florina Ilis), p. 19.

BDD-A26956 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:01:27 UTC)

figurând grafia ¡^[¡i (BAR, CRV 133, f. 19r/18), care impunea transcrierea *giolgi* „giulgiu”; cf. în alt loc din text grafia ¡^[¡u (BAR, CRV 133, f. 69v/17) reprodusă corect *giolgiu*[51]. Confundarea lui ¡ cu c ne întâmpină şi în *obaţii*: „Domnii cei mari şi neameşii suguşă obaţii”[52]; cf. ^QP¡ii (BAR, CRV 133, f. 113r/16), formă aferezată a cuvântului *iobagii*. Şi în alte locuri din text constatăm nesiguranţa editoarei în identificarea unor slove: Q confundat cu V: pvQ[iZP]´ (f. 129r/7–8) reprodus *puglican*[53], e confundat cu Q: creieïp (f. 123v/14) reprodus *trezbiia*[54], b confundat cu e: ^fïPrbv¦v[(f. 102v/5) reprodus *oştiareuşulu*[55] etc. Vezi, de altfel, şi observaţiile critice exprimate de Emanuela Timotin în legătură cu transcrierea textului[56].

voişivă

Cuvântul aparţine unui pasaj (*Fapte*, V, v. 35) înregistrat în ediţia *Codicelui Bratul*: „Bărbaţi israilteani, luaţi aminte de *voişivă* de oamenii aceşti”[57]. *Voişivă* este un cuvânt-fantomă, în textul manuscris corespunzându-i o grafie lacunară, e|i¦iet[58], care trebuia transcrisă *voi <în>şivă*; cf. în *Apostolul* slavon din 1547: mtyïe ъ[ch]e e´]imPice beQh | q[chg´ big´ (BAR, CRV 7, f. 12v/3–5) „Bărbaţi israilteni, luaţi aminte în sinea voastră de oamenii aceştia”.

Cuvintele prezentate, consecinţa unor lecţiuni greşite, pun într-o lumină nefavorabilă pregătirea filologică a unora dintre editorii actuali de texte româneşti vechi.

MOTS FANTÔMES DANS LES ÉDITIONS DES TEXTES ROUMAINS ANCIENS

(Résumé)

L’auteur attire l’attention sur certains mots fantômes ou mots obscures enregistrés dans les editions récents des texts roumains anciens: *caiu, conre, efiviţi* etc., qui sont le résultat des mauvaises lectures.

Cuvinte-cheie: cuvinte obscure, lecţiuni greşite, cunoaşterea insuficientă a scrierii chirilice.

Mots-clés: mots obscurs, mauvaises lectures, la connaissance insuffisante de l’écriture cyrillique.

Institutul de Linvgistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”
al Academiei Române, Bucureşti, Calea 13 Septembrie nr. 13

[51] *Ibidem*, p. 63.
[52] *Ibidem*, p. 104.
[53] *Ibidem*, p. 118.
[54] *Ibidem*, p. 113.
[55] *Ibidem*, p. 95.
[56] *Op. cit.*, p. 231–232.
[57] *Codicele Bratul* (ed. Al. Gafton), p. 56.
[58] *Ibidem.*

BDD-A26956 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-23 15:01:27 UTC)